3. PROGRAMMAPLAN CRISISBEHEERSING

3.1. Doel van het programma

Samen met de Brandweer hebben wij een belangrijke taak om Fryslân veiliger te maken. Dit doen we samen met burgers en organisaties in onze netwerksamenleving. Wij zijn nieuwsgierig en ons steeds bewust van wat zich in onze omgeving afspeelt. Bovendien willen we data en technologie slim inzetten om de veiligheid in Fryslân te vergroten.

3.2. Speerpunten Crisisbeheersing

Naast de gezamenlijke ambities met de Brandweer werken we in 2023 verder aan onderstaande speerpunten voor Crisisbeheersing.

1. Risico's in beeld
   We spelen adequaat in op bestaande en nieuwe risico's. Op grond van de Wet veiligheidsregio's maken we onder andere diverse plannen en brengen we risico's in beeld met het regionaal risicoprofiel. We zetten in op: risicocommunicatie, het bevorderen van zelfredzaamheid en het verhogen van veiligheidsbewustzijn.

2. (Netwerk)samenwerking
   Wij zijn een netwerkorganisatie en de verbindende schakel tussen een groeiend aantal netwerken. In deze netwerken maken we met al onze partners afspraken over hoe te handelen voor, tijdens en na crises.

3. Crisisorganisatie 24/7
   Onze crisisorganisatie staat er 24/7. Dit kan gaan om inzetten waarbij we worden opgeroepen via de pieper (GRIP-opschaling), maar we komen ook in actie zonder dat er sprake is van een GRIP-opschaling. De crisisorganisatie bestaat uit 300 crisisfunctionarissen. Een groot deel werkt in het dagelijks leven bij één van de Friese gemeenten. Dit zijn professionals die klaar staan om in actie te komen bij een crisis of ramp. Wij zorgen ervoor dat iedere crisisfunctionaris goed is voorbereid.
   Ook de Friese inwoners spelen een rol tijdens een ramp of crisis. We proberen de veerkracht van onze inwoners zoveel mogelijk te benutten en hebben aandacht voor de groep verminderd zelfredzamen, zoals ouderen.

4. Advisering
   Samen met de brandweer en politie geven wij gemeenten een gezondheids- en veiligheidsadvies voor evenementen. Wij leveren een bijdrage aan veiligheidsbewustzijn, verbinding en informatiedeling met betrekking tot evenementenveiligheid.
   Wij adviseren en ondersteunen zorginstellingen bij de voorbereiding op rampen en crises. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt: zorginstellingen zijn in zo'n situatie zelf verantwoordelijk voor de continuïteit van zorg en de voorbereiding hierop.

5. Evalueren
   Elke opschaling van de crisisorganisatie en de vakbekwaamheidsactiviteit worden met de betrokkenen geëvalueerd. Wij brengen verbeterpunten in kaart en stellen actiepunten op. Wij willen leren van de evaluaties om continu te verbeteren. Naast partners en instellingen luisteren wij ook naar burgers om erachter te komen hoe zij de crisis hebben beleefd. Op deze manier werken wij met (netwerk)partners, crisisfunctionarissen en burgers continu aan de kwaliteit van de crisisorganisatie in Fryslân.

3.3. Resultaten in 2023

Speerpunt	Activiteit	Resultaat
Risico's in beeld	Realiseren van een Informatieknooppunt (IKP) binnen VRF.	Binnen VRF is een IKP operationeel.
	In beeld brengen van de databehoefte voor het monitoren en signaleren van risico's in het functioneren van de crisisorganisatie (Datamanagement op orde).	De (crisis)organisatie wordt continu voorzien van actuele risicobeelden.
	Risicocommunicatie (over risico's uit het regionaal risicoprofiel).	Veiligheidsbewustzijn van burgers wordt vergroot.
	Opstellen en actualiseren van planvorming.	Vastgestelde plannen die aansluiten bij de behoeftes van crisisfunctionarissen.
	Opstellen van een Hoogwater- en evacuatiestrategie voor de Waddeneilanden en de vaste wal.	Uitwerking van een structurele aanpak waarmee een adequate crisisbeheersing bij overstromingen wordt bevorderd.
Netwerk Samen-werking	Organiseren van netwerk- en thematische bijeenkomsten.	Relatiebeheer met bestaande en nieuwe partners.
	Maken van samenwerkingsafspraken met bestaande en nieuwe partners.	Partners weten hoe zij moeten handelen voor, tijdens en na een crisis.
	Inwoners Fryslân betrekken bij de crisisorganisatie (spontane burgerinitiatieven; onderzoek naar impact van crises op de Fryske Mienskip)	Veerkracht inwoners Fryslân benutten en aandacht voor verminderd zelfredzamen.
Crisis-organisatie	Werving en selectie en zorgen voor goede communicatie tussen crisisfunctionarissen.	Borgen van de continuïteit / kernbezetting van de Friese crisisorganisatie.
	Aanbieden van een vakbekwaamheidsprogramma aan elke crisisfunctionaris (waaronder Hoog Water & Evacuatie).	Crisisfunctionarissen zijn vakbekwaam.
	Slim inzetten van data en technologie.	Crisisorganisatie is en blijft toekomstbestendig uitgerust.
	De Friese crisisorganisatie is 24/7 paraat.	Crisisorganisatie komt in actie bij GRIP-opschaling en zonder dat sprake is van GRIP-opschaling.
Advisering	Adviseren van gemeenten over evenementen met inachtneming van de nieuwe Omgevingswet; bevorderen regionale samenwerking en stimuleren uniformiteit t.a.v. evenementenveiligheid.	Leveren van een bijdrage aan veilige en feestelijke evenementen in Fryslân.
	Advisering en ondersteuning van zorginstellingen bij hun voorbereiding op rampen en crises.	Faciliteren zorginstellingen bij lessons learned n.a.v. de coronacrisis.
Evalueren	Evalueren van (GRIP)inzetten en vakbekwaamheidsactiviteiten.	Leren van evaluaties en belevingsonderzoeken om continu te verbeteren.
	Uitvoeren van belevingsonderzoeken onder burgers, bedrijven en netwerkpartners.	
	Borgen van actiepunten uit evaluaties in de crisisorganisatie.	
	Consequenties van de evaluatie Wet Veiligheidsregio's in beeld brengen voor VRF.	

4. PROGRAMMAPLAN BRANDWEER

4.1. Doel van het programma

Samen met Crisisbeheersing hebben wij een belangrijke taak om Fryslân veiliger te maken. Dit doen we in actieve samenwerking met burgers en organisaties in onze netwerksamenleving. We zijn nieuwsgierig en steeds bewust van wat zich in onze omgeving afspeelt. Bovendien willen we data en technologie slim inzetten om de veiligheid in Fryslân te vergroten.

4.2. Speerpunten Brandweer Fryslân

Naast de gezamenlijke ambities met Crisisbeheersing werken we in 2023 verder aan onderstaande speerpunten voor de brandweer. Zij dragen, samen met ons reguliere werkpakket, bij aan het streven naar minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade.

Samen aantoonbaar vakbekwaam
In 2023 hebben wij een steeds actueler inzicht in de mate van vakbekwaamheid van het brandweerpersoneel. Zowel medewerkers, ploegleiders als clusterhoofden gebruiken dit inzicht. Er kan daardoor sneller worden bijgestuurd bij behoefte. Bovendien is in 2023 het oefenaanbod verbreed met zowel digitale als fysieke oefeningen. Geleerde lessen van regionale- en landelijke inzetten worden steeds sneller onderdeel van het oefenprogramma. Met een breed oefenaanbod kan snel worden ingespeeld op de behoefte van een medewerker of ploeg.

Samen aantoonbaar paraat
In 2023 hebben we een actueel en betrouwbaar beeld van onze repressieve slagkracht (mens en materieel) en anticiperen wij adequaat op paraatheidsproblemen. We voeren gesprekken over de paraatheid en de geleverde operationele prestaties, zoals over de daadwerkelijke bezetting, uitruk- en opkomsttijden. Op basis van vastgestelde normen wordt hierover gerapporteerd.

Risicogericht en – bewust samenwerken
In 2023 werken wij risicobewust en risicogericht samen en richten wij ons primair op de risico’s die ertoe doen. Wij halen onze informatie uit risicoanalyses zoals onze risicoprofielen en advisering in het kader van omgevingsveiligheid en brandveiligheid. Op deze manier laten wij vanuit onze integrale deskundigheid meerwaarde zien.
Wij zijn bewust van risico´s in de omgeving. Om risicogericht te kunnen werken, hebben wij kennis over het verloop van incidenten en weten wij hoe wij ze moeten bestrijden. Ook hebben wij goed zicht op ons repressieve potentieel. Om veilig en effectief repressief op te kunnen treden, hebben brandweermensen kennis van de preventief aanwezige voorzieningen, hulpmiddelen en de werking daarvan.
Risicobeheersing legt daarom meer dan voorheen verbanden tussen vakgebieden in het netwerk, zowel intern als extern.

4.3. Resultaten in 2023

Speerpunt	Doel	Resultaat
Brandweer breed	**Verrijken databeheer op vlak van uitruk- en opkomsttijden**	Het automatisch statussen is gerealiseerd.
	Digitale dienstverlening Verhogen en verbeteren van onze digitale dienstverlening.	Het informatiebeleidsplan VRF is voor een deel geïmplementeerd. Voor 2023 behelst dit onder andere: • Er is uitvoering gegeven aan het versnellingsplan informatieveiligheid. • Data en datamanagement, gericht op stuurinformatie intern en extern, is verbeterd. • De gegevensuitwisseling met burgers en ketenpartners is verbeterd. • De i-functie is beter in de organisatie ingericht.
	Uitstekend werkgeverschap We willen een aantrekkelijke werkgever zijn.	• Er is diversiteitsbeleid ontwikkeld. • Uit een onafhankelijke enquête blijkt dat medewerkers ons voor het tweede jaar op rij een Great Place to Work vinden.
	Duurzaamheid	Er is een visie op duurzaamheid ontwikkeld, met daarin een balans tussen ambitie en praktische werkelijkheid van de brandweerorganisatie.
	Doel	**Resultaat**
Samen aantoonbaar vakbekwaam	**Vervolgontwikkeling aantoonbare Vakbekwaamheid**	Door VMS (Veiligheidspaspoort) verder te ontwikkelen • is er actueel inzicht beschikbaar over de staat van vakbekwaamheid. • is de registratie van oefenmomenten verbeterd. • kunnen oefenplanningen aan de hand van rapportages bijgestuurd worden.
	Verbreding oefenaanbod	Doorontwikkelde oefenbibliotheek voor fysieke, digitale en/of virtuele oefenactiviteiten.
	Doel	**Resultaat**
Samen aantoonbaar paraat	**Adequate huisvesting** Uitvoering geven aan de eerste tranche van de bouwagenda (die loopt tot en met 2026).	• Grootschalige renovatie kazerne Drachten is afgerond. • Nieuwbouw kazerne Makkum is afgerond. • Nieuwbouw kazernes Parrega, Damwoude, Langweer, Sneek en Terschelling-West zijn voorbereid of in uitvoering.
	Paraatheidsmonitoring Verbeterd zicht op onze paraatheid.	• De paraatheidsystematiek is uitgebreid met een monitoringsfunctie. • We weten hoe we data over paraatheid kunnen gaan analyseren.

	Doel	**Resultaat**
Risicobewust en -risicogericht samenwerken	**Natuurbrandbestrijding** Verder uitwerken en borgen van de repressieve aanpak voor natuurbrandbeheersing.	Er is uitvoering gegeven aan de repressieve visie door materieel aan te schaffen conform vastgesteld materieelplan.
	Natuurbrandbeheersing Gebiedsgericht werken op basis van per gebied vastgestelde RIN (Risico Index Natuurbranden).	De relevante natuurgebieden uit de gebiedsgerichte aanpak werken (of zijn in werking getreden) op basis van de geactualiseerde RIN.
	Energietransitie Voorbereiden op nieuwe veiligheidsrisico's.	Er is uitvoering gegeven aan het meerjarig programma waar incidentele middelen voor gereserveerd zijn.
	Operationele informatievoorziening Inzetten van de VRF GEO-voorziening.	Werkprocessen zijn dusdanig ingericht dat actuele informatie over risico's en objecten structureel beschikbaar wordt gemaakt in de GEO-voorziening, en daarmee beschikbaar is voor advies- en repressieve werkzaamheden.
	Omgevingswet	• Samen met gemeenten hebben we de transitie naar de omgevingswet gemaakt en zijn wij nog meer een netwerkpartner voor de gemeenten. • We hebben onze werkzaamheden en uren gemonitord om inzicht te krijgen in welke activiteiten we voor gemeenten uitvoeren en wat de kosten hiervan zijn.
	Brandveilig Leven	Te bepalen na vaststelling van het uitvoeringsprogramma 2023-2026.
	Bluswatervoorziening	• Als vervolg op het project is samen met partners uitvoering gegeven aan going-concern acties ten aanzien van bluswatervoorziening. • Materieel is doelmatig gespreid. • Er is een handreiking met maatregelen ontwikkeld voor onderwerpen die buiten de wet- en regelgeving vallen, zoals stalbranden.

7. PARAGRAFEN

7.1. Financiering

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de 'Wet Financiering Decentrale Overheden' en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening.

Beleid financieringsrisico's
Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Rentebeleid
De interne rente/omslagrente wordt bepaald op basis van de volgende elementen:
- Rente bestaande leningenportefeuille (rente die we daadwerkelijk betalen).
- Inschatting rentekosten nieuw aan te trekken financiering.
- Oprenting voorziening FLO.

De interne rente/omslagrente volgt dus zeer nauwgezet de werkelijke rentelasten en bedraagt daarom inmiddels X%.

Leningenportefeuille en liquiditeit
Het verloop in de financieringsportefeuille is nagenoeg volledig te herleiden tot het investeringsprogramma. volgt.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm
Het financieringsbeleid voorziet in een groter beroep op kortlopende leningen, alvorens langlopend wordt gefinancierd. Dit betekent dat de ruimte onder de kasgeldlimiet zal worden benut, gelijk aan voorgaand jaar, waarbij de kasgeldlimiet per kwartaal overigens niet zal worden overschreden. Voor 2023 is de kasgeldlimiet bepaald op X% van het begrotingstotaal, dit is € X miljoen.

De renterisiconorm voor 2023 is X% van het begrotingstotaal, of € X miljoen. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille is er rekening mee gehouden dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen de renterisiconorm niet overschrijden.

Bespaarde rente FLO-overgangsrecht
De voorziening FLO-overgangsrecht is gewaardeerd op contante waarde. Het jaarlijks toevoegen van rente aan de voorziening is opgenomen in de begroting, en wordt gedekt door de rente die wordt bespaard met de eerder ontvangen afkoopsom. De gehanteerde rekenrente is X%.

7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit is dus nodig om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid
Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt:

- Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen.
- In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's').
- De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve. Deze wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
- Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Risico's die worden afgewenteld op de weerstandscapaciteit
Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. Dit zijn de volgende zaken:

1. Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet en wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt zowel voor incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking.
2. Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid.
3. Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt te staan of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit
De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Risico's met mogelijk structurele effecten op de begroting
Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Door deze wet vallen de meeste ambtenaren per 1 januari 2020 onder het private arbeidsrecht. Personeel in dienst van veiligheidsregio's zijn hiervan voorlopig uitgezonderd, mede door de bijzondere rechtspositie van brandweervrijwilligers. Het is op dit moment onduidelijk of de wet in 2023 zal zijn ingevoerd. De incidenteel beschikbare middelen van € 100.000 benodigd voor de invoering blijven wel staan. Ondertussen

is een werkgeversvereniging opgericht, die nodig is om straks tot arbeidsvoorwaarden te komen die passen bij de nieuwe wet. De veiligheidsregio's kunnen hierdoor snel handelen wanneer het personeel van de veiligheidsregio's onder de Wnra valt.

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers
De huidige rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met Europese wet- en regelgeving.

In opdracht van de Minister van Justitie en Veiligheid concludeerden juristen dat het goed verdedigbaar is dat het Europese Recht taakdifferentiatie niet vereist, mits het onderscheid tussen vrijwilligers en beroeps duidelijker wordt. Hierdoor zullen de initieel verwachte extra kosten lager uitvallen. Daarentegen is het zeker dat voor het voldoen aan deze voorwaarde extra kosten moeten worden gemaakt. Momenteel wordt het gesprek gevoerd tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hoe er moet worden omgegaan met de meer kosten van deze stelselwijziging.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's
Tien jaar na de invoering van de Wet veiligheidsregio's heeft de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's onderzocht hoe de wet- en regelgeving uitpakt. In opdracht van de Minister van Justitie en Veiligheid is onderzocht of de wet aansluit bij de huidige situatie. Ook is onderzocht of de wet voldoende is voorbereid op toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. Het nieuwe kabinet gaat in 2022 met de conclusies en aanbevelingen aan de slag. Dan wordt ook duidelijk welke veranderingen dit voor Veiligheidsregio Fryslân met zich meebrengt. We verwachten dat deze beperkt zijn; dankzij aanpassingen in onze organisatiestructuur voldoen wij voor een deel al aan de aanbevelingen.

Evaluatie wet gemeenschappelijke regelingen
De evaluatiecommissie WGR heeft haar onderzoeksrapport naar de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk uitgebracht. De commissie concludeert in haar rapport dat vernieuwing van de Wet veiligheidsregio's noodzakelijk is en heeft hiervoor aanbevelingen gedaan. Dit onderwerp zal door het nieuwe kabinet worden behandeld. Ondertussen is de branche wel aan de slag met de aanbevelingen van de commissie. Het is op dit moment nog onduidelijk welke impact dit gaat hebben.

Overige landelijke ontwikkelingen
In veel landelijke overleggen zoals het Veiligheidsberaad, de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) en Raad van Directeuren Publieke Gezondheid (DPG-raad) vindt overleg plaats over een breed scala aan strategische onderwerpen. Het is niet ondenkbaar dat onze taken op zowel het gebied van veiligheid als gezondheid in de toekomst zullen wijzigen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor zowel beleid als financiën.

Omgevingswet
De komst van de Omgevingswet (per 1 juli 2022) bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden; en dus zeker ook veiligheid en gezondheid. De introductie van de Omgevingswet gaat nog steeds met veel onzekerheden gepaard. Zo ook wanneer het gaat over hoe groot de vraag vanuit gemeenten daadwerkelijk gaat worden. Het is daarom onzeker op welke wijze de kosten zich zullen ontwikkelen. Wel zijn inmiddels maatregelen genomen in de vorm van tijdelijke uitbreiding van personele capaciteit ten behoeve van de extra adviesvragen op het terrein van gezonde leefomgeving.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)
Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de cao-gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van de overname rekening is gehouden.

Rente

Op dit moment zijn de financieringslasten erg laag door de huidige rentesystematiek. Dit levert een voordeel op voor de gemeenten. Echter, bij een stijgende marktrente zal de rentelast hoger worden dan de beschikbare uitzetting van de kapitaalslasten. Dit resulteert in een direct nadeel voor de gemeenten.

Datadiefstal
Naar aanleiding van een geval van datadiefstal in de GGD-systemen, waarover veel publiciteit is geweest, is de Autoriteit Persoonsgegevens begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te zullen intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer het onderzoek afgerond is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt.

Stijgende huisvestingskosten
De stijging van prijzen in het algemeen en de nog sterkere stijging van de prijzen van onroerend goed hebben tot gevolg dat de huisvestigingskosten voor VRF zullen toenemen. Dit leidt tot stijgende kosten van onderhoud van de gebouwen die VRF bezit. Daarnaast zijn veel JGZ-locaties gevestigd in gehuurde panden. Het is de verwachting dat de huurkosten in de toekomst sterk zullen toenemen en het vinden van nieuwe locaties lastig zal zijn.
Daarnaast krijgen wij te maken krijgen met een toenemende mate van onzekerheid omtrent de leveranties van materieel. Daardoor kunnen bouwkosten en onderhoudskosten stijgen en/of levering vertraging oplopen. Dit wordt veroorzaakt door hoge transpostkosten, productievertraging door de corona pandemie en schaarste op de installatie/bouwmarkt.

Financiële kengetallen
Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing bij Veiligheidsregio Fryslân.
Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2021	Begrotings-wijziging 2022	Begroting 2023
Netto-schuldquote	%	%	%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	%	%	%
Solvabiliteit	%	%	%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote
De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. Dat de netto-schuldquote veel lager is dan begroot, wordt vooral veroorzaakt doordat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen. Het behelst de verhouding van je eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen(balanstotaal). In de in de nota's weerstandsvermogen en reserves/voorzieningen is vastgelegd dat de aangehouden reserves minimaal zijn. Anderzijds leiden de kapitaalintensieve activiteiten tot een hoge mate van externe financiering. De solvabiliteit is als gevolg van deze factoren laag. De solvabiliteit is hoger dan begroot, door het niet uitgeven van gereserveerde bedragen voor in te halen werkzaamheden.

7.3. Bedrijfsvoering

7.3.1 Inleiding

De afdeling bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân. Dit doen wij door de primaire processen van VRF (brandweerzorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg) zo gericht en effectief mogelijk te ondersteunen. Dit gebeurt door de afdelingen Communicatie, Informatiemanagement, Huisvesting en Facilitaire Zaken, Inkoop, Juridische Zaken, P&O, Financiën en Administratie. Bedrijfsvoering is daarin faciliterend, adviserend en grensbewakend. Door deze taken centraal te beleggen, worden de kosten en de kwetsbaarheid verlaagd terwijl de kwaliteit wordt verhoogd.

7.3.2 Organisatiethema's

In het nu nog geldende meerjarenbeleidsplan Organisatie 2019-2022 zijn de volgende drie organisatiethema's vastgesteld: digitale dienstverlening, uitstekend werkgeverschap en duurzaamheid. Voor de beleidsperiode 2023-2026 bereiden we soortgelijke thema's voor. Conform begroting 3.0 worden deze thema’s geïntegreerd in de meerjarenbeleidsplannen 2023-2026 Gezondheid en Veiligheid. Hiermee komt het meerjarenbeleidsplan Organisatie te vervallen.

7.3.3 Investeren in digitale dienstverlening en ICT

De verwachting is dat in 2023 de informatiemanagementprojecten, die zijn opgestart in 2022, worden afgerond en geborgd. Dat geldt zeker voor de uitvoering van het versnellingsplan informatieveiligheid, dat de veiligheidsregio's landelijk met elkaar hebben afgesproken. Dit verplicht iedere veiligheidsregio om op 1 januari 2023 te voldoen aan de BIO en de bijhorende GGD aan de NEN 7510. Het geldt ook voor de belangrijkste thema's uit het projectenportfolio:

- Verbeteren van data en datamanagement gericht op stuurinformatie intern en extern.
- Verbeteren van de gegevensuitwisseling met burgers en ketenpartners.
- Verbeteren van procesmatig werken en het digitaliseren van processen.
- Vergroten van digi-vaardigheden en digitaal leiderschap.

Inhoudelijk wordt in 2023 uitvoering gegeven aan de projecten die voor dat jaar in het projectenportfolio zijn opgenomen. Wij gaan verder met de eerdergenoemde thema's.

7.3.4 Privacy

Er zijn organisatorische en technische maatregelen getroffen om de privacy bij de verwerking van persoonsgegevens verder te waarborgen. Ook in 2023 zien de functionaris gegevensbescherming en privacy-officer toe op de toepassing van de privacywetgeving en rapporteren ze hierover aan de directie en het dagelijks bestuur. Het doel is om het aantal incidenten te voorkomen en te beperken.

7.3.5 Personeel

VRF is een energieke organisatie met bevlogen medewerkers die zich dagelijks inzetten voor een veilig en gezond Fryslân. In totaal werken er circa 2.000 medewerkers, waarvan er meer dan 1.100 brandweervrijwilliger zijn. Daarnaast zijn er 200 crisisfunctionarissen uit andere organisaties actief voor VRF. Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn, bieden volop mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en investeren in de professionalisering van onze medewerkers. Door opleiding en training, maar ook bijvoorbeeld door ‘learning on the job’ en intervisie.

Door in te zetten op goed werkgeverschap, strategisch personeelsmanagement en heldere arbeidsmarktcommunicatie creëren we een toekomstbestendig personeelsbestand binnen VRF. Hiermee is het voor Crisisbeheersing mogelijk om de veranderende rol van crisisbeheersing in de maatschappij aan te kunnen. Brandweer Fryslân kan mede hierdoor de juiste medewerkers en vrijwilligers aan zich binden en hen blijven te boeien. Zo is er budget voor bindingsactiviteiten, wordt er uitgebreid stil gestaan bij onderscheidingen en geïnvesteerd in leiderschaps- en samenwerkingstrajecten. GGD Fryslân zet ook in op een goede landing in de organisatie en binding van haar personeel. Middels een gericht project arbeidsmarktcommunicatie wordt geschikt personeel gevonden. In het nieuwe opleidingsplan wordt ingezet op continu leren en ontwikkelen. Het leerportaal met daarbij behoeftegericht aanbod blijft

doorontwikkelen. Tot slot worden, vanuit JGZ 3.0, de medewerkers blijvend goed toegerust om het werk te kunnen doen: klantgericht en passend bij de medewerker en de organisatie.

7.3.6 Integriteitsbeleid
VRF is een integere organisatie en laat dit terugkomen in haar kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. In dit kader is binnen VRF integriteitsbeleid opgesteld. Doelstelling van dit beleid is om het onderwerp integriteit onder de aandacht te brengen, bespreekbaar te maken en helderheid te verschaffen over wat wordt verwacht van medewerkers en management en hoe om te gaan met eventuele misstanden. Integriteit is ook een vast onderdeel tijdens 'Nieuwe Medewerkersdag': de algemeen directeur gaat met de nieuwe medewerkers in gesprek over integriteit en de kernwaarden. In deze bijeenkomst neemt hij ook bij iedereen de eed of belofte af. Ook is voor elke medewerker een Verklaring Omtrent Gedrag vereist.

7.3.7 Gedragscode
De gedragscode is bedoeld om rechten, plichten, procedures en sancties die wettelijk zijn vastgelegd betekenis te geven in geldende gedragsregels. Deze bieden houvast bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met de klant en met elkaar en is een uitwerking van het integriteitsbeleid. De gedragscode geldt voor alle medewerkers in dienst van VRF, inclusief vrijwilligers en ook voor andere personen die werkzaamheden verrichten voor VRF, zoals stagiaires, uitzendkrachten en ZZP'ers. Van al deze medewerkers wordt verwacht dat zij zich te allen tijde aan de met elkaar afgesproken gedragscode houden.

7.3.8 Hybride werken
De coronacrisis heeft een groot effect op de manier van werken. Het thuiswerken en de anderhalve metersamenleving heeft beperkingen met zich meegebracht. Tegelijkertijd heeft het ons geïnspireerd om anders naar de manier van werken en het gebruik van de werklocaties te kijken. Het gedeeltelijk thuis- en op kantoor werken zal blijven, ook na de crisis. In 2022 wordt helder hoe dit er vanaf 2023 uit zal zien.

7.4. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt een uiteenzetting opgenomen over het beleid rondom het beheer van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft. Wij hebben de volgende gebouwen in eigendom/beheer:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom
- 48 locaties voor JGZ, allen gehuurd
- Het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer. Dit pand betreft deels eigendom en wordt vanaf medio 2021 gehuurd.

Tijdens de COVID pandemie worden er diverse panden gehuurd ten behoeve van vaccineren en testen. De nut en noodzaak van de panden is afhankelijk van de wijze waarop de pandemie zich zal ontwikkelen.

Kwaliteitsniveau

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen worden vaak de NEN-2767 richtlijnen toegepast. De NEN-2767 is een breed toegepaste wijze van conditiemeting, waarmee de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier wordt vastgelegd. Er zijn zes niveaus, die verschillen in kwaliteit aangeven Niveau 1 is 'uitstekend', niveau 6 is 'zeer slecht'. Ons streven bij het beheer en onderhoud is net als voorgaande jaren conditiescore 3. De score betekent dat wij een 'redelijk conditie' nastreven. Plaatselijk zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij er naar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.
Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gevormd. Middels een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De dotatie aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 30 jaar gepland is. Periodiek vindt er een herijking plaats van de onderhoudsplannen. Wettelijk gezien moet dit eens in de vijf jaar, maar in de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens in de drie jaar. In het tweede kwartaal van 2022 heeft de meest recente herziening plaatsgevonden.

Investeringen

Op basis van een nieuwe planning en financiële doorrekening is het toekomstperspectief geschetst voor de uitvoering van de bouwagenda. De komende vijf jaar voeren we de plannen voor meerdere posten uit. De financiële lasten zijn, op basis van het prijspeil medio 2021, tot 2040 gedekt in de meerjareninvesteringsplanning. Om te borgen dat de planning, kwaliteit en kosten van de uitvoering van bouwagenda binnen de gestelde kaders blijven, is in 2021 een stuurgroep bouwagenda opgericht waar verschillende specialisaties in zijn opgenomen. Hiermee beogen wij eventuele verassingen tijdig te onderkennen, zodat er gepast en tijdig ingegrepen kan worden indien nodig.

7.5. Verbonden partijen

Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON)	
Wijze van belang	De bestuurlijke deelname, samen met VRG en VRD, in de Stichting BON benadert de definitie van een verbonden partij.
Financieel belang	Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting BON. De stichting BON is aandeelhouder in de BON BV. De BON B.V. heeft een 100% deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.
Eigen vermogen	Volgt
Vreemd vermogen (lang)	Volgt
Omvang resultaat	Volgt
Risico's	De opleidingen van de brandweer zijn opgeschort in verband met corona, dit leidt tot financiële tekorten bij de BON.

7.6. Coronavirus

De uitvoering van de opdrachten in het kader van de infectieziektebestrijding van corona, te weten: Testen, Bron- en contactonderzoek en Vaccineren wordt via de meerkostenregeling bekostigd door het ministerie van VWS. In het voorjaar van 2022 wordt mede door VWS, RIVM en GGD GHOR Nederland en GGD Fryslân een scenario ontwikkeld voor 2023 en verder. Daarbij ligt de uitvoering en organisatie van de werkzaamheden ten aanzien van de bestrijding mogelijk nog los van de werkprocessen van GGD Fryslân. Het uitgangspunt in de bekostiging van de bestrijding van het coronavirus is dat de gemaakte kosten vallen onder de meerkostenregeling.